

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Φ. ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Poulou & Norwich, 2002

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Πολυμορφία

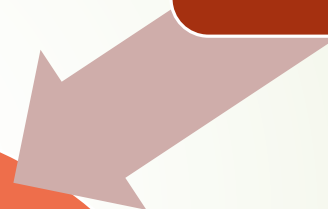
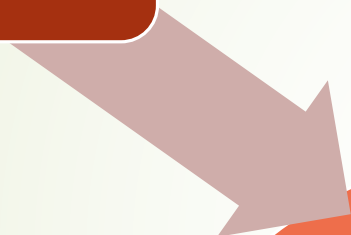
- Επιθετική συμπεριφορά – Εκφοβισμός
- Ανυπακοή
- Βανδαλισμοί
- Χαμηλές σχολικές επιδόσεις
- Κακή διάθεση – Τάσεις απομόνωσης
- Δυσκολία στις σχέσεις με συνομηλίκους
- Σωματικά προβλήματα

**Δυσλειτουργικές
συμπεριφορές με
διάρκεια και
ένταση**

**Η ανεπιθύμητη
συμπεριφορά δεν
τροποποιείται με
τιμωρία**

**ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΗ
ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ**

ΕΝΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑ ΠΟΛΛΕΣ ΑΙΤΙΕΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

- Υποδηλώνει ότι το άτομο δεν έχει αναπτύξει επαρκώς, ορισμένες τουλάχιστον, γνωστικές, κοινωνικές και συναισθηματικές ικανότητες ανάλογες με την ηλικία του.
- Δεν αποτελούν αντίδραση σε κάποια δυσμενή συνθήκη
- Εμφανίζονται με τέτοια διάρκεια, ένταση και συχνότητα, οι οποίες επιφέρουν τα ακόλουθα αποτελέσματα
  - *Περιορισμένη λειτουργικότητα*
  - *Δυσθυμία*: το παιδί βιώνει διαρκώς έντονα δυσάρεστα συναισθήματα, όπως άγχος ή θλίψη
  - *Έκθεση σε κίνδυνο*: το παιδί μπορεί να βλάψει τον εαυτό του ή τους άλλους π.χ. προβαίνει σε ριψοκίνδυνες πράξεις ή εκδηλώνει αυτοκτονικές τάσεις και έντονη επιθετικότητα.

Ποικιλία συμπτωμάτων

- Τα συμπτώματα δεν εμφανίζονται με την ίδια ένταση κάθε μέρα και σε όλα τα πλαίσια.
- Το παιδί δεν ελέγχει την εκδήλωση των συμπτωμάτων.
- Η εκδήλωση συμπτωμάτων διαφέρει στα δύο φύλα.

Πρωταρχικό αίτιο: εγκεφαλική δυσλειτουργία

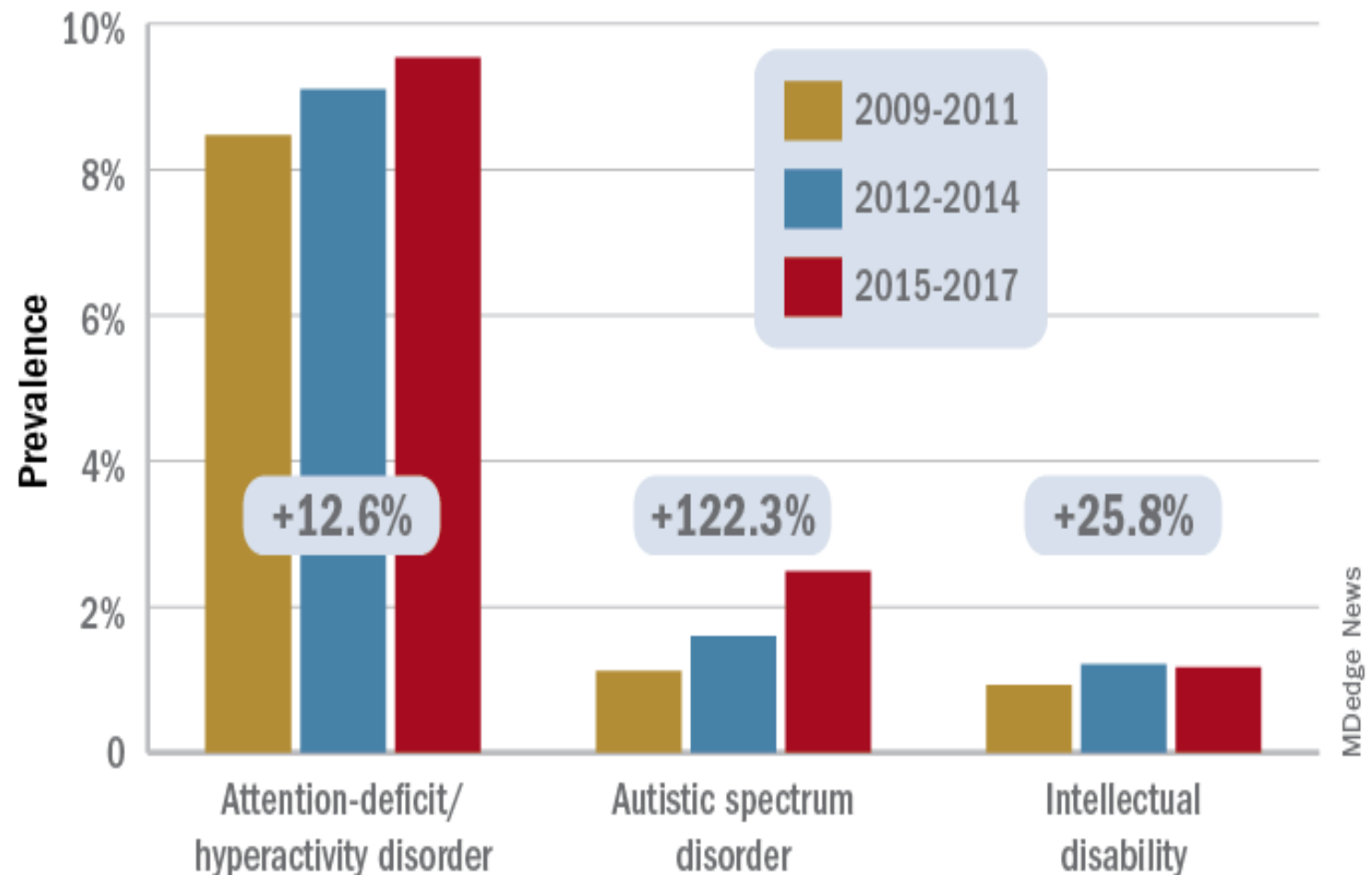
- Τα προβλήματα του παιδιού δεν είναι απόρροια ανατροφής.
- Το ίδιο το παιδί δεν ευθύνεται για τις δυσκολίες του.
- Το παιδί δεν είναι 'κακομαθημένο', 'πεισματάρικο' ή 'χειριστικό'.

Κληρονομική βάση

- Ένας τουλάχιστον γονέας είναι πολύ πιθανό να παρουσιάζει συμπτώματα διαταραχής.
- Η συνεργασία με τους γονείς δεν είναι δεδομένη και μπορεί να είναι δυσχερής.

Συχνότητα εμφάνισης
διαταραχών που
προκαλούν
συναισθηματικά
προβλήματα και
προβλήματα
συμπεριφοράς

Disabilities with significant increases in children aged 3-17 years

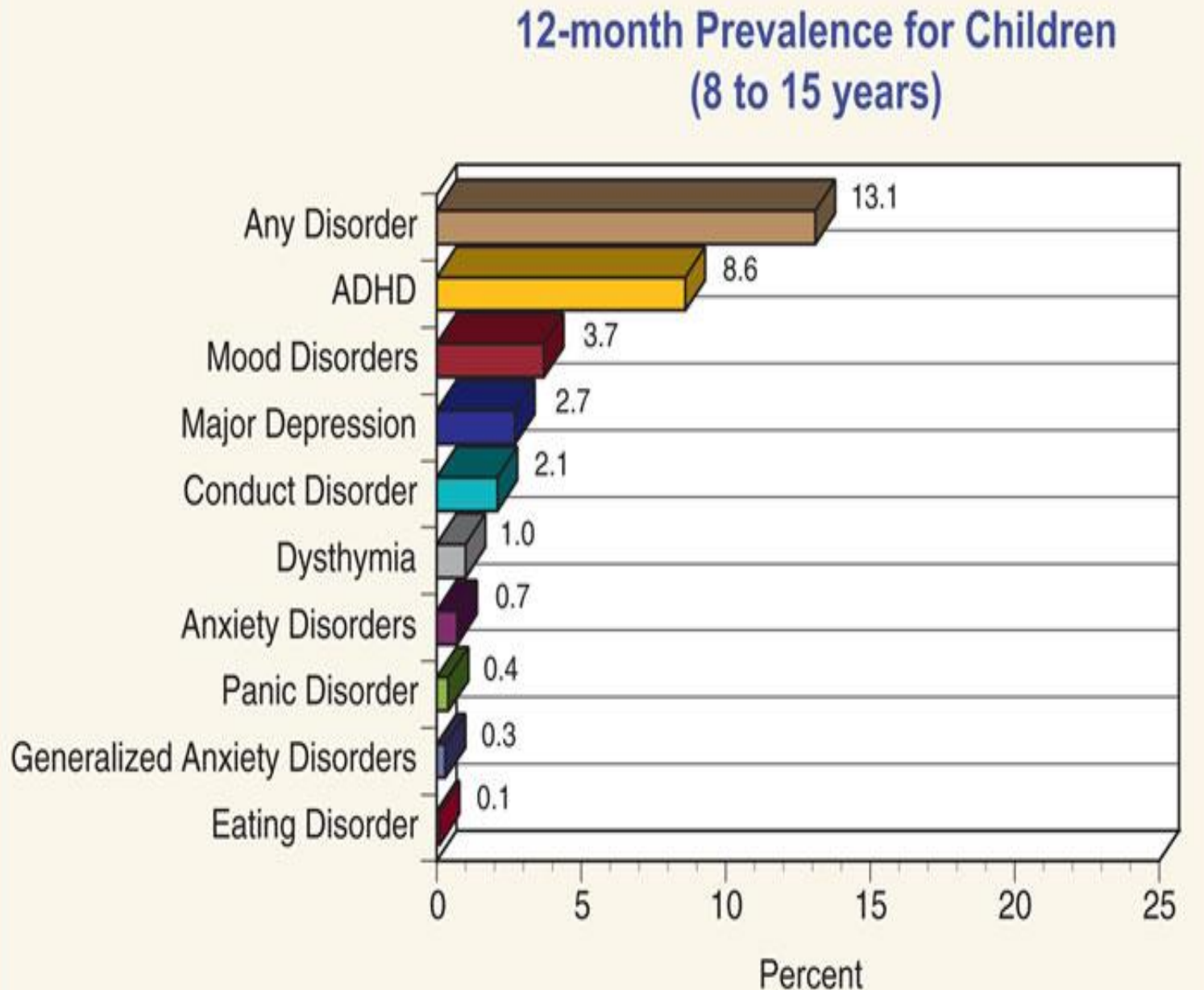

Note: Based on data from the National Health Interview Survey (total sample size = 88,530).

Source: Pediatrics. 2019 Sep 26. 144(4):e20190811. doi: 10.1542/peds.2019-0811

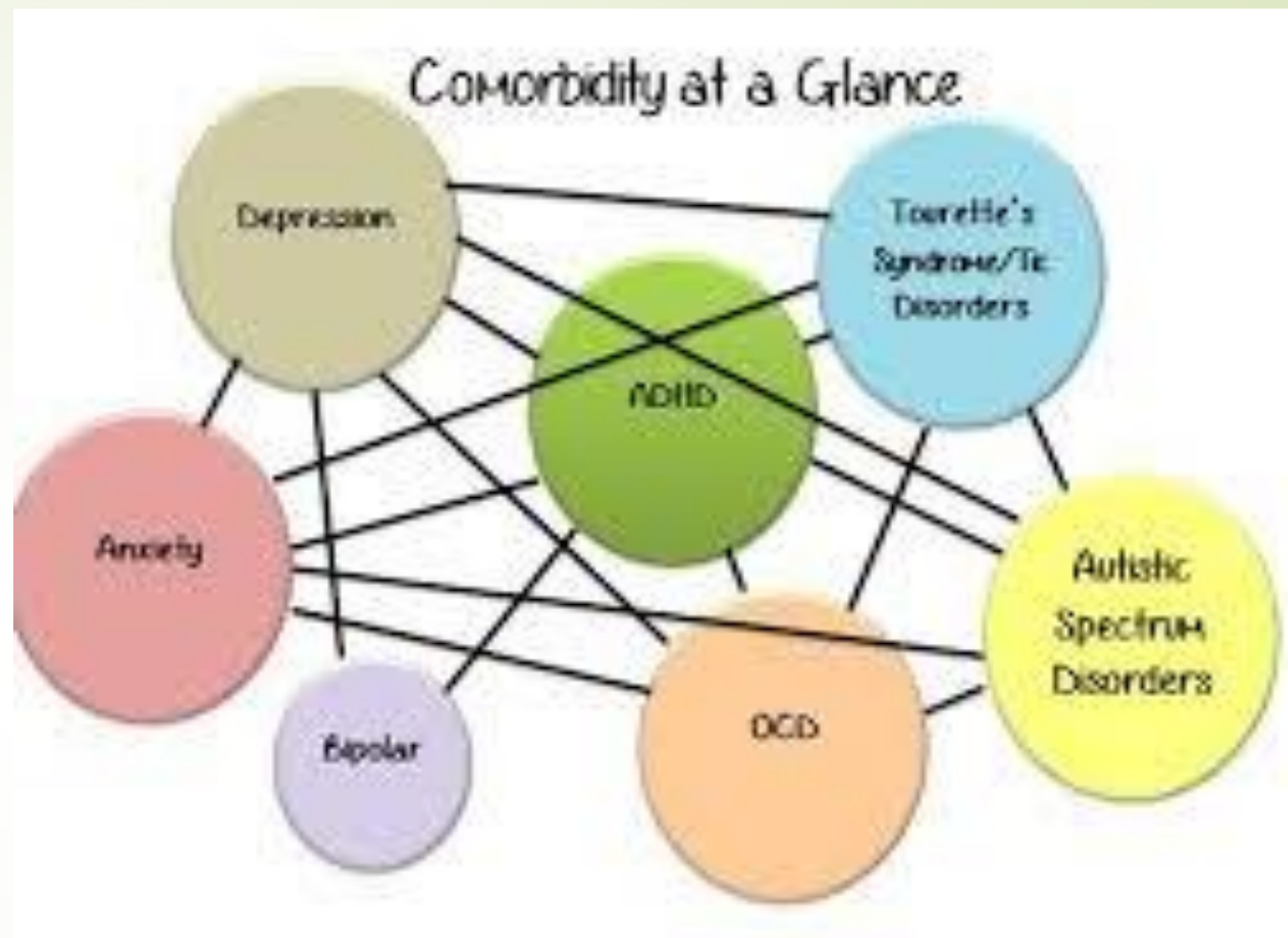
Συχνότητα εμφάνισης
διαταραχών που
προκαλούν
συναισθηματικά
προβλήματα και
προβλήματα
συμπεριφοράς

Data courtesy of CDC

ΣΥΝΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ

- Μία διαταραχή μπορεί να υποδιαιρείται σε πολλές υποκατηγορίες, ανάλογα με τις επιμέρους εκφάνσεις της.
- Μία διαταραχή μπορεί να αποτελεί πρώτη εκδήλωση μίας άλλης διαταραχής
- Μία διαταραχή μπορεί να αποτελεί μέρος ή δευτερογενή εκδήλωση μίας άλλης διαταραχής.
- Δύο διαταραχές μπορεί να μοιράζονται τον ίδιο (ή τους ίδιους) αιτιακούς παράγοντες.

ΕΠΙΓΕΝΕΣΗ

- Οι νέες μορφές συμπεριφοράς προέρχονται παλαιότερες, ως αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης βιολογικών και περιβαλλοντικών παραγόντων.
- Οι προηγούμενες εμπειρίες και επιτεύγματα επηρεάζουν τους επόμενους αναπτυξιακούς στόχους και συμπεριφορές.
- Δεν είναι δυνατό να κατανοήσουμε την παρούσα ή μελλοντική κατάσταση του ατόμου, αν δεν γνωρίζουμε το ατομικό του ιστορικό.

ΔΕΠ-Υ

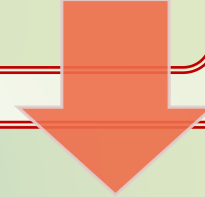
**ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ
ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ**

**ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΗ
ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΗ
ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ**

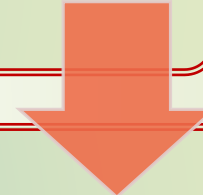
**ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ
ΔΙΑΓΩΓΗΣ**

Βλάβες στον προμετωπιαίο φλοιό

Ελλείμματα στην ικανότητα αυτοελέγχου

**Αδυναμία συγκέντρωσης και παρατεταμένης διατήρησης
της προσοχής**

Δυσκολίες οργάνωσης των ενεργειών στον χρόνο

Δυσκολία συγκράτησης και σταθερής τήρησης κανόνων
Αδυναμία ολοκλήρωσης εργασιών
Αδυναμία αναστολής ακατάλληλων αντιδράσεων

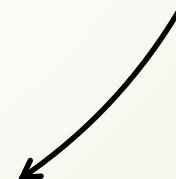
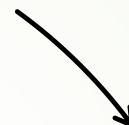
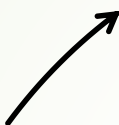
**Εγκεφαλική
Δυσλειτουργία**

**Ακατάλληλες
συμπεριφορές λόγω
αδυναμίας αυτοελέγχου**

**Ενίσχυση αρνητικών
συμπεριφορών**

**Το περιβάλλον τις
ερμηνεύει ως
εμπρόθετες**

Τιμωρίες

The Complete Guide to ADHD

Nature, Diagnosis,
and Treatment

Katerina Maniadaki
Efthymios Kakouros

ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΕΚΒΑΣΗ

- Η πορεία και η έκβαση μίας αναπτυξιακής διαταραχής επηρεάζεται από περιβαλλοντικούς παράγοντες.
- Ορισμένες αναπτυξιακές διαταραχές είναι ιάσιμες υπό προϋποθέσεις.
- Αν όμως δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα και σωστά είναι πιθανό να υπάρξουν σοβαρές δευτερογενείς συνέπειες σε όλους τους τομείς της ζωής του παιδιού.

**Οι συνήθειες τιμωρίες δεν είναι
κατάλληλες για τα παιδιά με
συναισθηματικά προβλήματα και
προβλήματα συμπεριφοράς και
μπορεί να επιδεινώσουν την
κατάσταση**

**Τα συναισθηματικά προβλήματα και τα προβλήματα συμπεριφοράς
δεν αποτελούν μία ανεξάρτητη κλινική οντότητα αλλά
εκδήλωση μίας υποκείμενης διαταραχής
και ως εκ τούτου απαιτούν
εξατομικευμένη αντιμετώπιση από ειδικό**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ

- Εντοπισμός του **πυρηνικού προβλήματος**
- Συνθήκες, ποιότητα και συχνότητα της ανεπιθύμητης συμπεριφοράς
- Παράλληλα παραδείγματα επιθυμητών συμπεριφορών
- Καταγραφή ανεπιθύμητης συμπεριφοράς και των άμεσων συνεπειών της
- Βασικό επίπεδο επίδοσης του συγκεκριμένου μαθητή
- Στόχοι
- Καταγραφή προόδου

**Δυνατότητα αποφυγής
ή αντιμετώπισης
«δύσκολων»
καταστάσεων**

**Σταθερή εφαρμογή
στρατηγικών παρέμβασης**

**Αποδοχή
Αναγνώριση της φύσης της διαταραχής**

Βιβλιογραφία

Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2002). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Wenar, C. & Kerig , P.K. (2008). Εξελικτική ψυχοπαθολογία: Από τη βρεφική ηλικία στην εφηβεία. Μτφρ/Επιμ. Δ. *Μαρκουλής* & Ε. Γεωργάκα. Αθήνα: Gutenberg.

Wilmshurst, L. (2009). Εξελικτική ψυχοπαθολογία: Μία αναπτυξιακή προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg.

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

